॥१४॥ १५॥ १६॥ १७॥१८॥१९॥२०॥ सहजैः पाणिपादरेखादिभिः॥२१॥२२॥ यः संगमेति स एव प्रियो नामनास्तीति योजना ॥२३॥ कृत्याः प्राणग्राहिदेवतारूपाः कार्याः कृताश्च पूर्वमेकेन कृताः स्वीकृता अपि पश्चादन्येनापि कर्तुं योग्याः व्यभिचारिण्यः प्राणग्राहिण्यश्चेत्यर्थः ॥२४॥ खेदमास्थाय अप्रीत्या विष्टिगृहीतवत् झंजीतनतु प्रीत्या धर्मं ऋतुकालानुरोधं॥२५॥ निहन्यात् वधं प्राप्नु

यदि त्वहं त्वां दुर्वृत्तमद्राक्षं द्विजसत्तम॥ शपेयं त्वामहं क्रोधान्न मे त्रास्ति विचारणा ॥१४॥ सज्जंति पुरुषे नार्यः पुंसां सोर्थश्च पुष्कलः॥ अन्यथा रक्षतः शापो भविष्यत्ते मतिश्च मे॥१५॥ रक्षिता च त्वया पुत्र मम चापि निवेदिता॥ अहं ते प्रीतिमांस्तात स्वस्थ्यः स्वर्गं गमिष्यसि॥१६॥ इत्युक्त्वा विपुलं प्रीतो देवशर्मा महानृषिः॥ मुमोद स्वर्गमास्थाय सह भार्यः सशिष्यकः॥१७॥ इदमाख्यातवांश्चापि ममाख्यानं महामुनिः॥ मार्कंडेयः पुरा राजन्गंगाकूले तथांतरे ॥१८॥ तस्माद्ब्रवीमि पार्थ त्वां स्त्रियो रक्ष्याः सदैव च॥ उभयं दृश्यते तासु सततं साध्वसाधु च॥१९॥ स्त्रियः साध्व्यो महाभागाः संमता लोकमातरः॥ धारयंति महीं राजन्निमां सवनकाननां॥२०॥ असाध्व्यश्चापि दुर्वृत्ताः कुलघ्नाः पापनिश्चयाः॥ विज्ञेया लक्षणैर्दुष्टैः स्वगात्रसहजैर्नृप॥२१॥ एवमेतासु रक्षा वै शक्या कर्तुं महात्मभिः॥ अन्यथा राजशार्दूल न शक्या रक्षितुं स्त्रियः॥२२॥ एता हि मनुजव्याघ्र तीक्ष्णास्तीक्ष्णपराक्रमाः॥ नासामस्ति प्रियो नाम मैथुने संगमेति यः॥ एताः कृत्याश्च कार्याश्च कृताश्च भरतर्षभ॥ न चैकस्मिन्रमंत्येताः पुरुषे पांडुनंदन॥२४॥ नासां स्नेहो नरैः कार्यस्तथैवेर्ष्या जनेश्वर॥ खेदमास्थाय झंजीत धर्ममास्थाय चैव ह॥२५॥ निहन्यादन्यथा कुर्वन्नरः कौरवनंदन॥ सर्वथा राजशार्दूल मुक्तिः सर्वत्र पूज्यते॥२६॥ तेनैकेन तु रक्षा वै विपुलेन कृता स्त्रियाः॥ नान्यः शक्तस्त्रिलोकेस्मिन्रक्षितुं नृपयोषितं॥२७॥ इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशासनि० दानधर्मे विपुलोपाख्याने त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः॥

युधिष्ठिर उवाच यन्मूलं सर्वधर्माणां स्वजनस्य गृहस्य च॥ पितृदेवातिथीनां च तन्मे ब्रूहि पितामह॥१॥ अयं हि सर्वधर्माणां धर्मश्चिंत्यतमो मतः॥ कीदृशस्य प्रदेया स्यात्कन्येति वसुधाधिप॥२॥ भीष्म उ० शीलवृत्ते समाज्ञाय विद्यां योनिं च कर्म च॥ सद्भिरेवं प्रदातव्या कन्या गुणयुते वरे ॥३॥

यात् मुक्तिः अनासक्तिः युक्तिरिति पाठे समाधिः॥२६॥२७॥ इति अनुशासनपर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः॥४३॥ ॥यन्मूलमिति ॥१॥२॥ योनिं मातृतः पितृतश्च शुद्धिं॥

Digitized by Google